

Lausunto Haverön Lohi Oy:n vesitalous- ja ympäristöluvasta; Lycknäsin kalanviljelylaitos

Rakennus- ja ympäristölautakunta 17.08.2022 § 108
1063/11.01.00/2022

Valmistelija

Vs. ympäristönsuojelupäällikkö Petri Huovila, puh. 050 464 6866
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Haverön Lohi Oy hakee jatkoa vesitalous- ja ympäristöluvalleen Lycknäsin edustalla sijaitsevalle kalanviljelylaitokselleen Haverön yhteisellä vesialueella 445-548-876-1, Haverö smf vattenområde. Nykyinen Vaasan hallinto-oikeuden vahvistama lupa on voimassa vuoden 2023 loppuun asti. Uusi lupahakemus on entisten lupaehtojen mukainen sillä poikkeuksella, että kalarehun sisältämän typen määrää halutaan lisätä 200 kg/vuosi. Dnro ESAVI/12419/2022

Lycknäsin viljelylaitos on ollut toiminnassa vuodesta 1997 alkaen. Sijaintipaikka käy ilmi liitteestä. Laitos tuottaa vuosittain noin 50 000 kg:n lisäkasvun verran kirjolohta. Vesialueella säilytettävien kolmen kalankasvatusaltaan yhteenlaskettu pinta-ala on 1200 m². Kalojen kasvattaminen verkkoaltaissa on hakijan mukaan ainoa teknisesti ja taloudellisesti mahdollinen vaihtoehto, BAT-tekniikkaa. Verkkoallaskasvatuksen syrjäyttävää kasvatusmenetelmää ei ole näköpiirissä, koska merikasvatus asettaa omat reunaehdonsa käytettäville menetelmille ja niiden soveltuvuudelle Suomen olosuhteisiin.

Lycknäsin kasvattamo sijaitsee suuren aukkoveden (Linsorfjärden) reunalla ja vallitsevat tuulet ja merenpinnan korkeusvaihtelut tehostavat veden vaihtuvuutta, sillä alueen kautta kulkevat vesimassat ovat huomattavan suuret ja vesien sekoittuminen siten hyvin tehokasta. Kassien syvyys on 5,5 metriä, vesistön syvyys viljelypaikalla yli 20 metriä.

Hakijan mielestä alue soveltuu hyvän veden vaihtuvuuden vuoksi erityisen hyvin hakemuksen tarkoittamaan kalankasvatustoimintaan. Hakijalla on viljelypaikasta vuokrasopimus osakaskunnan kanssa. Lähimmän asuinalueen rantaan on matkaa noin 320 metriä.

On merkittävää, että Lycknäsin viljelypaikka on kansallisen viljelynohjaussuunnitelman mukainen säilytettävä kasvattamon sijaintipaikka, johon on mahdollista keskittää enemmänkin kalanviljelyä. Vesiviljelyn sijainninohjaussuunnitelman tavoitteena on ohjata vesiviljelytuotantoa ympäristönsuojelun, vesiviljelyelinkeinojen ja muiden vesien käyttömuotojen kannalta sopiville vesialueille.

Voimassa olevassa luvassa on kalarehun sisältämien ravinteiden määrää rajoitettu siten, että yhden vuoden aikana käytettävä rehu saa sisältää fosforia 480 kiloa ja typpeä 3500 kg. Mereen joutuva arvioitu ravinnemäärä on ollut tasolla P: 280 kg/a, N: 2325 kg/a. Nyt on lupaa haettu P:n osalta samalla ravinnemäärällä, mutta N:n osalta haetaan ravinnemäärän korotusta 200 kg. N-määrän lisäyksen tarve johtuu kalarehun ravinneoostumuksen kehityksestä/muutoksesta. Yritys käyttää toiminnassaan nykyisin pelkästään ns. Itämeri-rehua.

Kalankasvattamon vaikutusalueelta on olemassa vedenlaatu-, kasviplankton-, pohjaeläin-, sekä päällysvätkimuksia kuluvalta lupakaudelta eli vuosilta 2016-2019. Tutkimuksista on vastannut Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus Oy. Vesistö tarkkailutietojen perusteella kalankasvatuksen vaikutukset eivät juurikaan näy muutoksina vesistön ja pohjien tilassa, joten vesistöolosuhteet ja vesialueen

laajuus huomioon ottaen vähäinen N-lisäkuormitus ei hakijan mukaan merkittävästi heikennä tilannetta.

Hakija perustelee luvan myöntämistä mm. sillä, että useat kymmenet kalanviljelylaitokset ovat 1990-luvulla lopettaneet toimintansa Pohjanlahden ja Saaristomeren alueella ja samanaikaisesti kalojen rehut ja rehukertoimet ovat myös olennaisesti kehittyneet, ja siksi kalankasvatuksen vesistökuormitus on olennaisesti alentunut myös Nauvon lähivesien alueella. Hakija korostaa sitä, että mikään muu vesistöä kuormittava toiminto ei ole kokonaisuutena pystynyt yhtä paljon vähentämään kuormitustaan.

Koko kalanviljelyn toimiala onkin 1990-luvun alusta rehukehityksen ja tarkempien ruokintamenetelmien kautta panostanut voimakkaasti ravinnekuormituksen vähentämiseen ja tuotannon fosforikuormitusta on onnistuttu vähentämään yli 80 % ja typpikuormitusta lähes 70 %. Vuonna 2016 kalankasvatuksen osuus fosforin kokonaiskuormituksesta oli vajaa 2 % ja typen vajaa prosentti kokonaiskuormituksesta.

Yhtiö sanoo vähentävänsä toiminnasta vesistöön joutuvaa ravinnekuormitusta

- huolehtimalla ruokinnasta siten, että vältetään rehun yliannostusta
- käyttämällä fosforipitoisuudeltaan alhaista rehua ja poistamalla mahdollinen rehupöly rehusta ennen käyttöä
- käyttämällä ns. Itämerirehua, jonka raaka-aineesta enin osa muodostuu Itämerestä kalastetusta kalasta
- pitämällä laitoksella hoitokirjaa, mistä käy selville mm. käytetyn rehun määrä ja laatu
- toimimalla huolellisesti rehun varastoinnissa ja käsittelyssä
- seuraamalla kuormitusta vähentävien menetelmien ja rehujen kehitystä ja ottamalla käyttöön toimivia ja taloudellisesti käyttökelpoisia parannuksia.

Laitoksen länsipuolella sijaitsee lähimmillään 1,2 km:n etäisyydellä Seilin saariston Natura-alue. Edellisen lupakäsittelyn yhteydessä on lupaviranomainen kuitenkin jo todennut, että kasvattamon toiminta ei vaikuta niihin luontoarvoihin, joiden perusteella suojelumääräykset on annettu.

Haverön Lohi Oy hakee vesitalous- ja ympäristölupia 10 vuodeksi, vuoden 2033 loppuun asti. Toissijaisesti lupaa haetaan 10 vuodeksi siitä päivästä alkaen, jolloin uusi lupa saa lainvoiman.

Oheismateriaali	Ilmakuva viljelylaitoksen sijainnista
Vaikutusten arviointi	Yrityksen toimintaedellytysten ja kehittämismahdollisuuksien turvaamiseksi on perusteltua myöntää lupa 10 vuodeksi siitä alkaen, jolloin lupa tulee lainvoimaiseksi.
Esittelijä	Vs. ympäristönsuojelupäällikkö Petri Huovila, puh. 050 464 6866 etunimi.sukunimi@parainen.fi
Päätösehdotus	Rakennus- ja ympäristölautakunta puoltaa vesitalous- ja ympäristöluvan myöntämistä Haverön Lohi Oy:n Lycknäsin laitokselle hakemuksen mukaisena, Dnro ESAVI/12419/2022. N-määrän lisäys on hyväksyttävissä, koska se johtuu muutoksissa kalarehun koostumuksessa, ei tuotantomäärän lisäyksestä.
Päätös	Esittelijä ehdotti, että sivuotsikon vaikutusten arviointi alla oleva virke lisätään ehdotukseen: Yrityksen toimintaedellytysten ja kehittämismahdollisuuksien turvaamiseksi on perusteltua myöntää lupa 10 vuodeksi siitä alkaen, jolloin lupa tulee lainvoimaiseksi. Lautakunta yhtyi ehdotukseen.

Jäsen Laura Wickström ehdotti, että lautakunta puoltaa vesitalous- ja ympäristöluvan myöntämistä Haverön Lohi Oy:n Lycknäsin laitokselle, mutta että typen määrän lisäys 200 kg:lla ei ole hyväksyttävissä. Lautakunta yhtyi ehdotukseen.

Jakelu

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, ympäristölupavastuualue